

Bodem in Beeld; basis voor Groene Groei

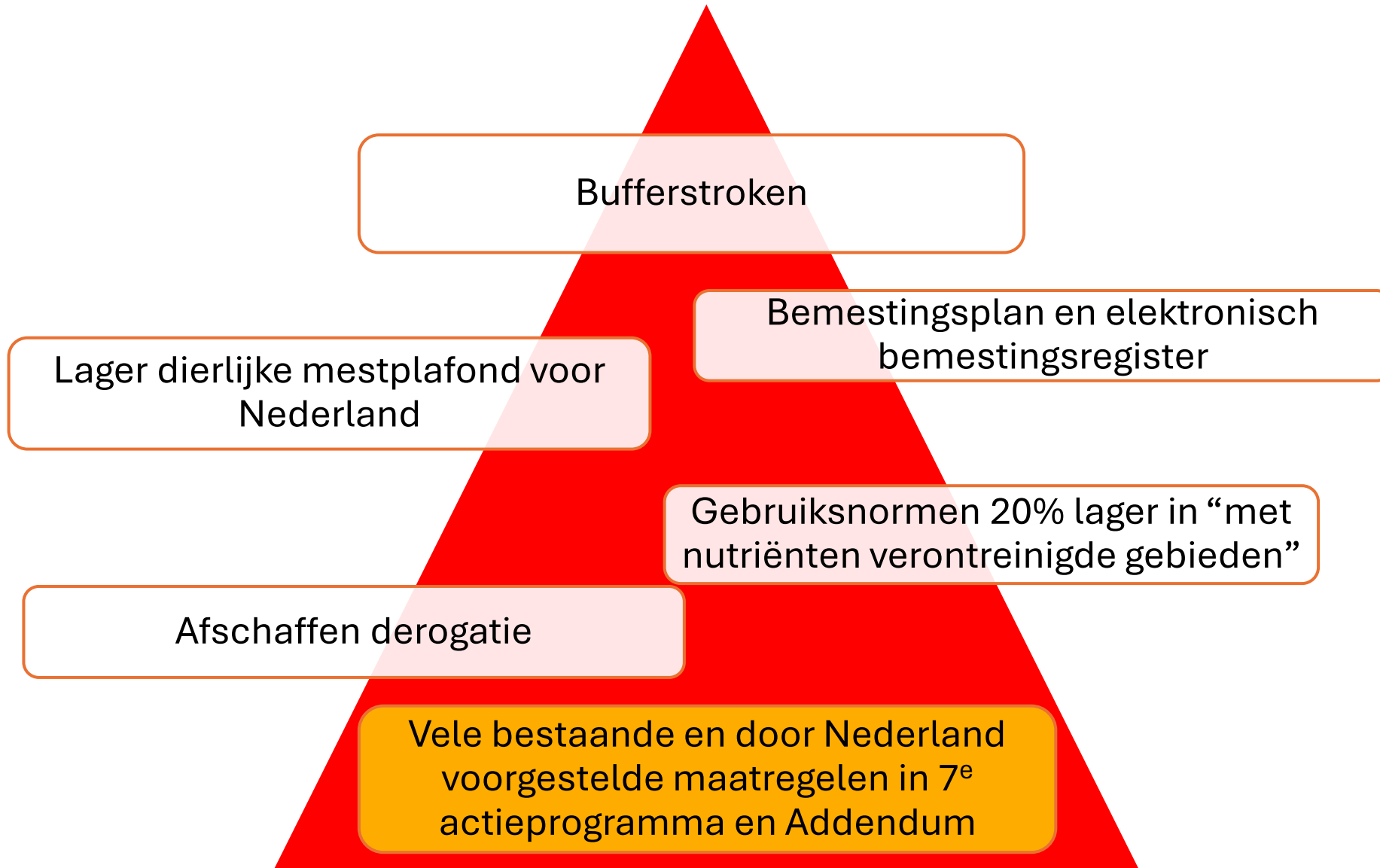
Wim de Hoop

Webinar: 19 december 202

Met medefinanciering van POP3-project: **Bodem in Beeld; basis voor
Groene Groei**

Extra maatregelen in derogatiebeschikking; “een kerstboom” vol met zeer vele middelvoorschriften

Effecten afschaffen derogatie met stijging mestafzetprijzen (+ 10 euro), kosten en voordelen

	Meer mestafzet in mln tonnen RDM	Kosten/opbrengsten per jaar in mln euro's
Aantal ha met derogatie: 782.000 ha	13	235
Extra kosten huidige mestafzet		80
extra kosten kunstmestaankoop		51
Totale extra kosten melkveehouderij		366 (excl. 30 subsidie)
Totale extra kosten mestafzet varkensbedr.		90
Totaal veehouderij		456
Voordeel tekortbedrijven; gunstiger mestaanvoerprijs		262

Andere effecten, zoals:

- * meer CO2-uitstoot door meer kunstmest
- * Meer gasverbruik voor productie kunstmest
- * veel overcapaciteit loonbedrijven
- * veel energieverbruik voor vervoer en verwerking mest
- e.a., zoals effecten bufferstroken
- schaalvergroting

Nutriënten verontreinigde gebieden Nederland per 2024

- Aangewezen gebieden sinds 2023
- Nieuwe aangewezen gebieden per 2024
- Eerder aangewezen gebieden die nu niet meer met nutriënten verontreinigd zijn

Bij de nog te publiceren regeling in december 2023, worden kaarten bijgevoegd waarop op perceelsniveau te zien is of betreffend perceel in een NV-gebied ligt. Uiterlijk half februari kan de boer dit ook raadplegen op [Mijnpercelen.nl](https://mijnpercelen.nl).

Afbouw derogatie en daling stikstofgebruiksnormen

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Derogatie vanaf 2024

2024

2025

2026

Hoeveelheid extra stikstof wordt lager

U ziet de totale hoeveelheid stikstof uit dierlijke mest per hectare landbouwgrond die u mag gebruiken.

Landbouwgrond op zand- en lössgrond in Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant of Limburg en in de NV-gebieden*

210

190

170

Landbouwgrond in de rest van Nederland

230

200

170

Geen derogatie

Percelen in Natura 2000-gebieden en percelen in grondwaterbeschermingsgebieden.

Vanaf 2024 geldt dit ook voor percelen in een zone rond sommige Natura 2000-gebieden.

* Met nutriënten verontreinigde gebieden in de werkgebieden van de waterschappen Hollands Noorderkwartier, Delfland en Brabantse Delta. In 2024 komen er nieuwe NV-gebieden bij.

Daling N-gebruiksnorm

In 2024

In 2025

- 5 %

- 20 %

0

0

-10 % als ook in NV-gebieden

-20 % als ook in NV-gebieden

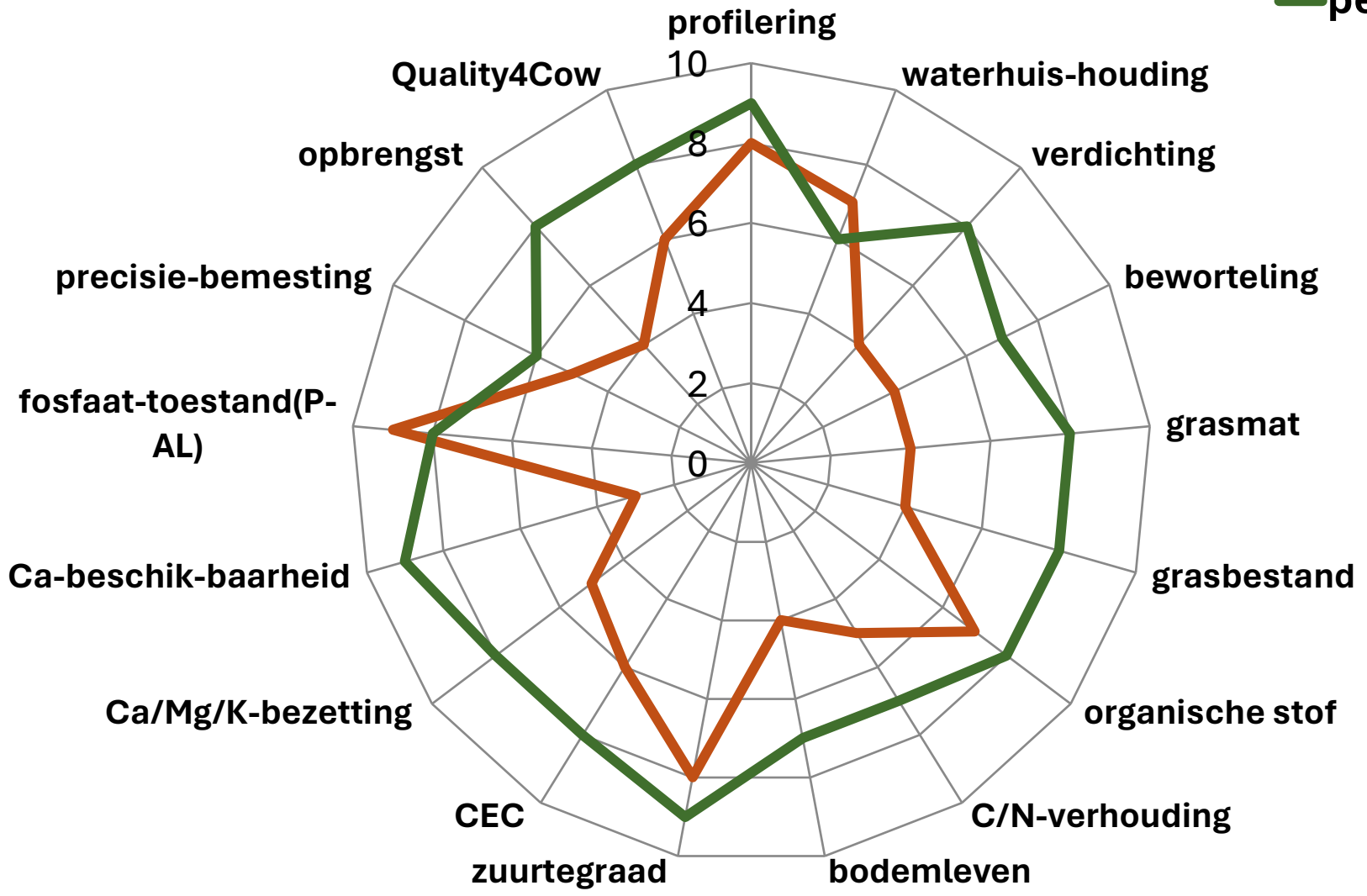

Een integrale aanpak op vier belangrijke biologische processen, die elkaar sterk beïnvloeden.
Voor beter verdienmodel en terugdringen emissies.

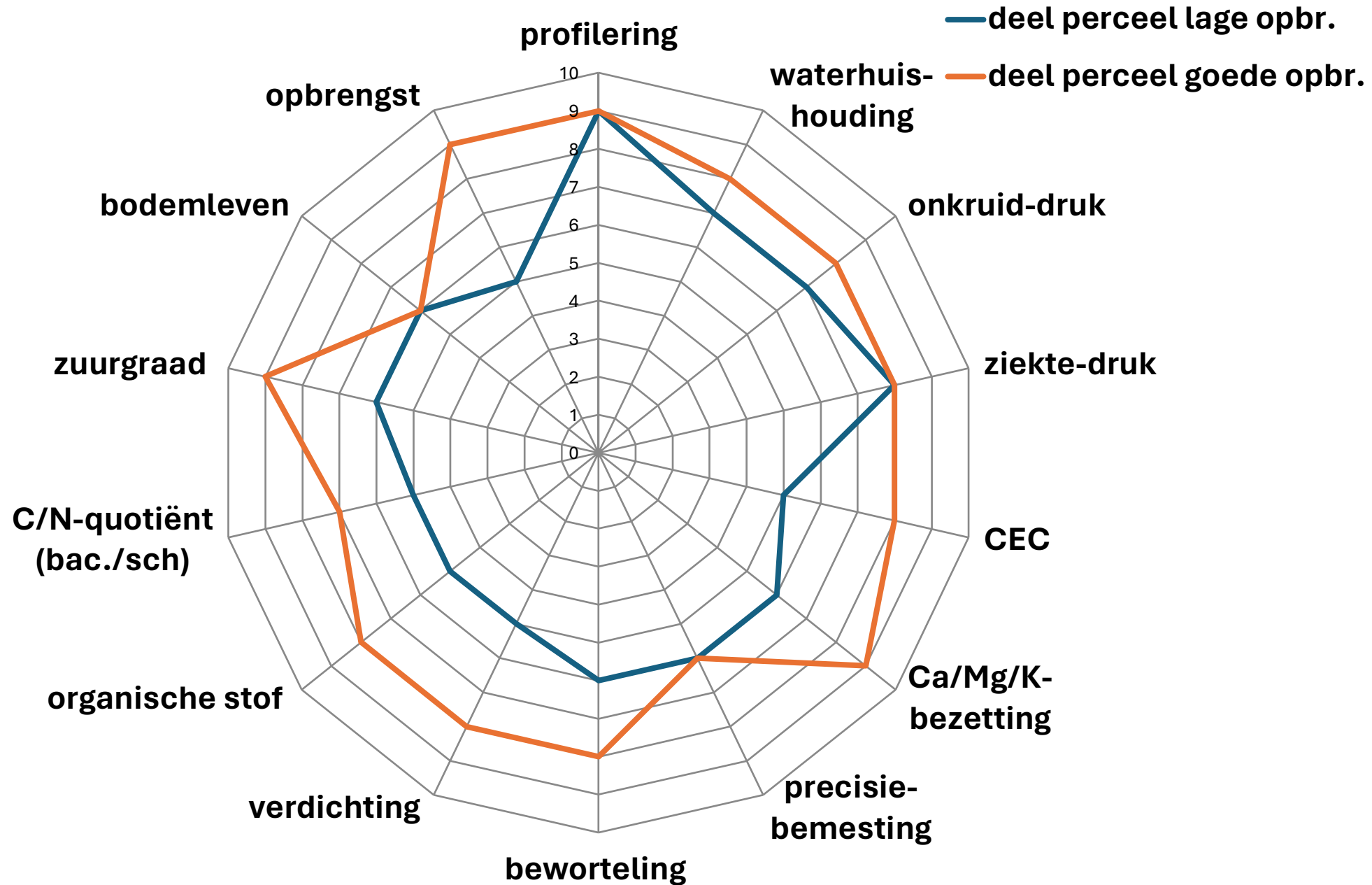

KCGG-BodemScan van graslandpercelen; 1= zeer slecht, 10=zeer goed

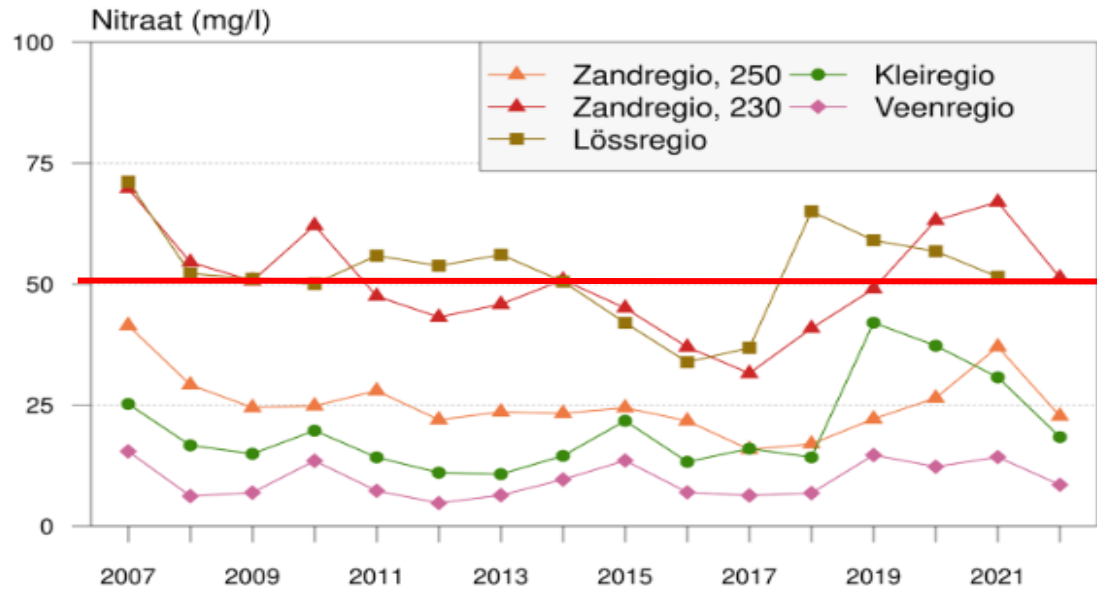
perceel 1
perceel 2

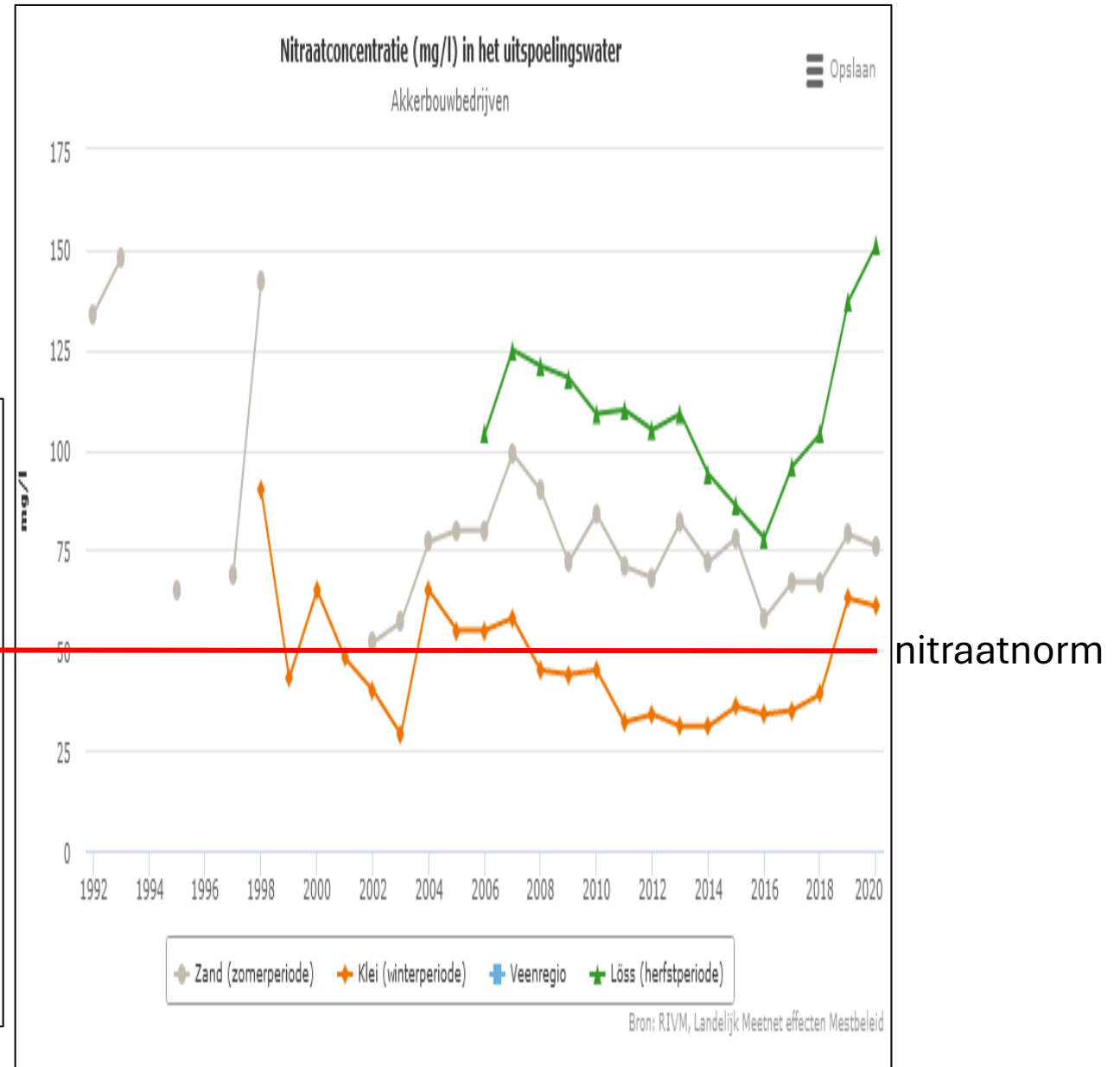
KCGG- Bodemscan van twee delen binnen bouwlandperceel

Nitraatkwaliteit grondwater boven norm op akkerbouwbedrijven op zand en löss, die geen derogatie hebben i.t.t. melkveebedrijven

Figuur 4.13 Gemiddelde nitraatconcentratie (mg/l) in water uitspoelend uit de wortelzone op bedrijven in het derogatiemeetnet in de vier regio's in de periode 2007-2022.

Bron: RIVM, Landelijk Meetnet effecten Mestbeleid

Belang van dierlijke mest en organische stof boven kunstmest

Uit: Landelijk Meetnet effecten Mestbeleid

Lagere nitraatuitspoeling op melkveebedrijven met relatief weinig kunstmest en veel dierlijke mest t.o.v. bedrijven met veel kunstmest en weinig dierlijke mest.

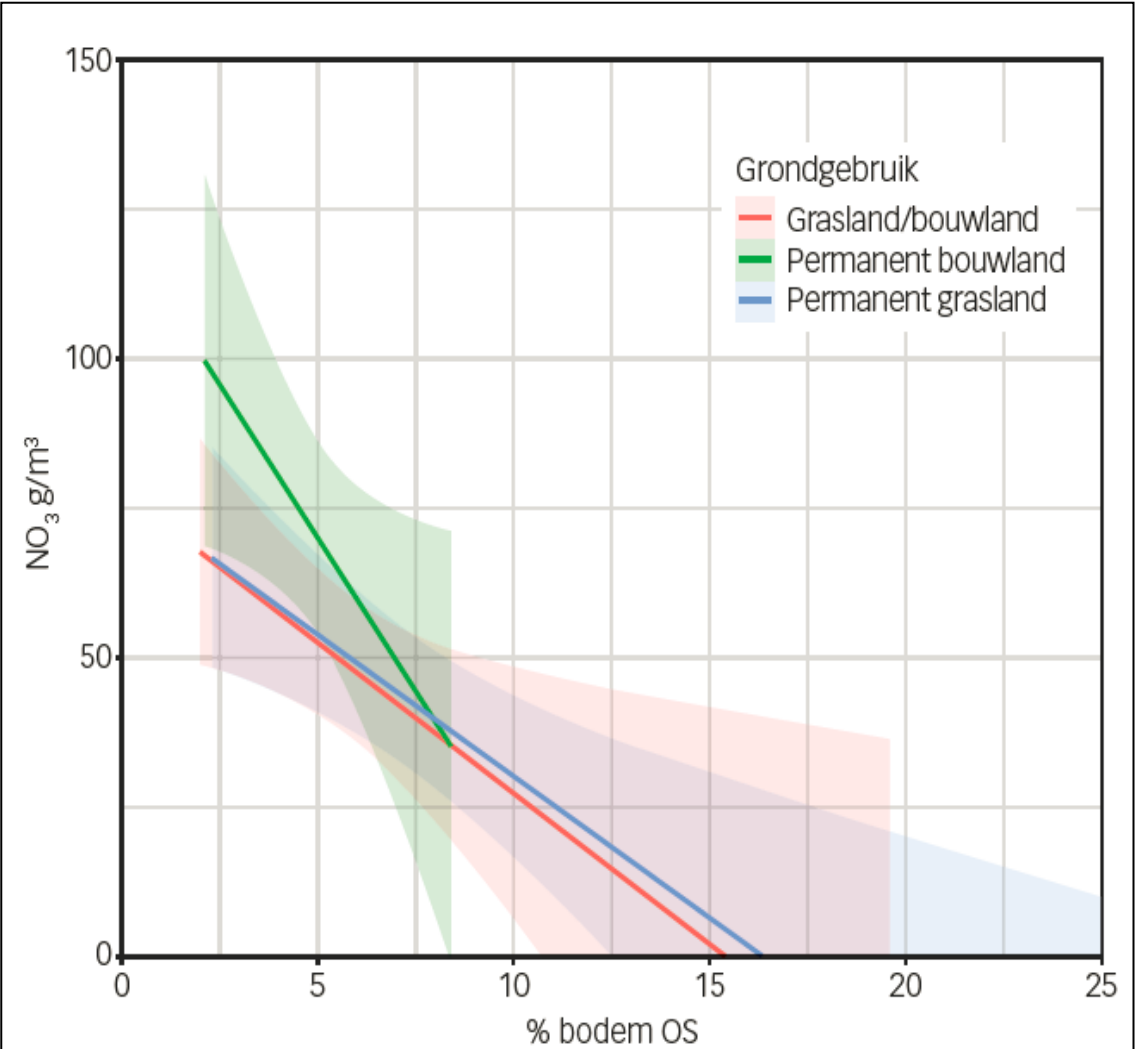

LEHrapport 2010-053
Augustus 2010
Projectcode 31603
LEI, onderdeel van Wageningen UR, Den Haag

Prestaties melkveebedrijven op economie en mineralenmanagement
LEI-studie 2019; Best renderende; beste 25 %

Kenmerkende verschillen tussen de groep best presterende gangbare melkveebedrijven op klei- en zandgrond en de restgroep:

- Een stikstofbodemoverschot van 113 kg per hectare cultuurgrond, 45 kg lager dan de restgroep. Dit wordt gerealiseerd door zowel een lagere stikstofaanvoer (met name kunstmest) als een hogere stikstofafvoer via dierlijke producten (melk) en plantaardige producten (voerverkoop en/of -voorraadtoename).

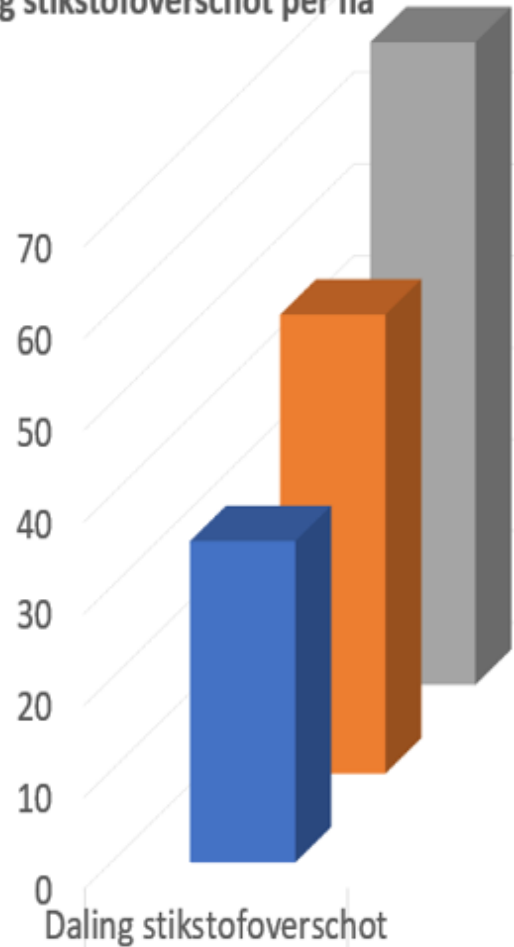
FIGUUR 2: REGRESSIELIJNEN TUSSEN NITRAATCONCENTRATIE (NO₃ G/M³) IN HET BOVENSTE GRONDWATER EN PERCENTAGE BODEMORGANISCHE STOF (% BODEM OS) PER TYPE LANDGEBRUIK VOOR DE PERIODE 2008-2016. DE GEKLEURDE SCHADUW GEEFT HET 95 PROCENT BETROUWBAARHEIDSINTERVAL VAN DE REGRESSIELIJN AAN.

Nu al, met derogatie, op veel bedrijven kalitekort in herfst

Innovaties en maatregelen voor minder stikstofemissie. Van laaghangend fruit, 1 tm 5 (dus met verdienmodel en economisch handhaafbaar) tot hoger hangend fruit 6 en 7

Daling stikstofoverschot per ha

■ maatregelen 1 tm 3	35
■ plus maatregelen 4 en 5	50
■ plus maatregelen 6 en 7	70

- 1 Betere balans in voeding tussen eiwitten/aminozuren en energie
- 2 Veel water tijdens mestaanwending en over stalvloer
- 3 Optimaal bodembeheer met Precisiebemesting met circulaire meststoffen. Veel beweiden
- 4 Vrijwillige extensivering met meer vers gras, mede voor betere kwaliteit zuivel
- 5 Eenvoudige toevoegmiddelen aan de mest, zoals zuurstof, MgCl, zuur
- 6 Mestbewerken, zoals Lely Sphere, JOZ Stikstofkraker, Mezt en ECOseals, N2Applied, Bioelectric, e.a.
- 7 Stalaanpassingen met scheiden feces en urine

Demo en Trainingen in 2024: zie www.deboeraanhetroer.nl

Vragen en opgave: dehoop@kcgg.nl

- Demobijeenkomsten.bv 31 januari op Proefboerderij Vredepeel
- Internettrainingen van elk 4* 1,5 uur:

Inhoud Training bouwland: Bodem en (precisie-)bemesting met circulaire meststoffen bij lagere gebruiksnormen	Grondmonsters beoordelen met BodemScan
	Organische stofvoorziening en groenbemesting
	Precisiebemesting, machines en meststoffen
	Bodembewerking, onkruidbestrijding en oogst
Inhoud training: Bodem, (precisie-)bemesting met circulaire meststoffen, voeren bij lagere gebruiksnormen en afbouw derogatie	Grondmonsters beoordelen, BodemScan, Bekalking, Organische stofvoorziening
	Graskwaliteit voor optimale voeding: * vers gras, * kuilgras, * hooi
	Optimale veevoeding met laag ureum Veel vers gras voeren Kwaliteit zuivel
	Kwaliteit drijfmest en kwaliteit drinkwater koeien Methoden van precisiebemesten Hoe omgaan met afbouw derogatie